

॥ વચનામૃત ॥

ગઢડા પ્રથમ ૨૩ : પાણીનો ઘડો ઢોળ્યાનું, સ્થિતિમાં રહેવાનું

સંવત ૧૮૭૬ના પોષ સુદિ ૫ પંચમીને દિવસ શ્રીજીમહારાજ શ્રીગઢડા મધ્યે દાદાખાચરના દરબારમાં ઉગમણે દ્વાર ઓરડાની ઓસરીએ ઢોલિયા ઉપર વિરાજમાન હતા અને શ્રીજીમહારાજે માથે ઘોળો ફેંટો બાંધ્યો હતો તથા ઘોળું અંગરખું પહેર્યું હતું તથા ઘોળો સુરવાળ પહેર્યો હતો તથા કેડ્યે કસુંબલ શેલું બાંધ્યું હતું અને પોતાના મુખારવિંદની આગળ પરમહંસ તથા દેશદેશના હરિભક્તની સભા ભરાઈને બેઠી હતી.

પછી કરુણા કરીને પરમહંસની આગળ શ્રીજીમહારાજ વાત કરવા લાગ્યા જે, “વાસુદેવમાહાત્મ્ય નામે જે ગ્રંથ તે અમને અતિશય પ્રિય છે; કેમ જે, ભગવાનના ભક્તને ભગવાનને ભજ્યાની જે રીતિ તે સર્વે એ ગ્રંથમાં કહી છે. અને ભગવાનના જે ભક્ત તે બે પ્રકારના છે. તેમાં એકને ભગવાનનો નિશ્ચય તો યથાર્થ છે પણ તે દેહાત્મબુદ્ધિ સોતો ભગવાનનું ભજન કરે છે. અને બીજો તો જાગ્રત, સ્વપ્ન, સુષુપ્તિ એ ત્રણ અવસ્થા તથા સ્થૂલ, સૂક્ષ્મ અને કારણ એ ત્રણ દેહ તેથી પર ને ચૈતન્યરૂપ એવું પોતાના સ્વરૂપને માને અને તે પોતાના સ્વરૂપને વિષે ભગવાનની મૂર્તિને ધારીને ભગવાનનું ભજન કરે; પછી ત્રણ અવસ્થાથી ને ત્રણ શરીરથી પર જે પોતાનું સ્વરૂપ તેને અતિશય પ્રકાશમાન ભાળે ને તે પ્રકાશને વિષે ભગવાનની મૂર્તિ જેવી પ્રગટ પ્રમાણ છે તેવી અતિશય પ્રકાશે યુક્ત ભાસે, એવી રીતની સ્થિતિવાળો હોય. અને એવી રીતની સ્થિતિ જ્યાં સુધી થઈ નથી ત્યાં સુધી ભગવાનનો ભક્ત છે તો પણ તેને માથે વિઘ્ન છે. અને જો એવી સ્થિતિમાં શિવજી નો'તા વર્તતા તો મોહિની સ્વરૂપમાં મોહ પામ્યા અને એવી સ્થિતિમાં બ્રહ્મા નો'તા વર્તતા તો સરસ્વતીને દેખીને મોહ પામ્યા અને એવી સ્થિતિમાં નારદજી નો'તા વર્તતા તો પરશ્યાનું મન થયું અને ઇન્દ્ર તથા ચંદ્રાદિક તેમને જો એવી સ્થિતિ નો'તી તો કલંક લાગ્યાં. અને ભગવાનનો ભક્ત હોય પણ જો એવી સ્થિતિને ન પામ્યો હોય તો

ભગવાનને વિષે પણ પ્રાકૃતભાવ પરઠાઈ જાય છે. જેમ રાજા પરીક્ષિત એવો ભક્ત નો'તો તો રાસક્રીડા સાંભળીને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને વિષે સંશય થયો અને શુકજી જો એવા ભક્ત હતા તો તેને કોઈ જાતનો સંશય થયો જ નહીં. અને જે એવો ભક્ત હોય તે તો એમ સમજે જે, 'મારે વિષે કોઈ દોષ અડી શકે નહીં તથા તે દોષ કાંઈ બાધ કરી શકે નહીં, તો જેને ભજને કરીને હું આવો થયો એવા જે ભગવાન તેને વિષે તો કોઈ માથિક દોષ હોય જ કેમ?' એમ દૃઢપણે સમજે છે. અને એવો જે ભગવાનનો ભક્ત છે તે ભગવાનની મૂર્તિને વિષે જ્યારે વૃત્તિને રાખે છે ત્યારે તે વૃત્તિના બે વિભાગ થાય છે; તેમાં એક વૃત્તિ તો ભગવાનના સ્વરૂપમાં રહે છે અને બીજી તો જે ભજનનો કરનારો તેમાં રહે છે. અને ભગવાનના સ્વરૂપમાં જે વૃત્તિ રહે છે તે પ્રેમે યુક્ત રહે છે અને ભજનના કરનારામાં જે વૃત્તિ રહે છે તે તો વિચારે યુક્ત રહે છે; અને તે વૃત્તિ જે તે ભજનના કરનારાને વિષે ભગવાનના ભજન વિના બીજા જે જે ઘાટ-સંકલ્પ થાય છે તે સર્વેને ખોટા કરી નાંખે છે તથા તે ભજન કરનારામાં જે દોષ તે સર્વેને ખોટા કરી નાંખે છે, એવી રીતે તેની વૃત્તિ ભગવાનમાં અખંડ રહે છે. અને ઘડીક તો એકાગ્ર ચિત્તે બેસીને ભગવાનનું ભજન કરે ને ઘડીકમાં તો ચાળા ચૂંથતો ફરે તેને તો એવી સ્થિતિ થતી નથી. જેમ પાણીનો ઘડો ભરીને એક ઠેકાણે ઢોળી આવીએ, પછી વળી બીજે દિવસ અથવા ત્રીજે દિવસ તે ઠેકાણે પાણીનો ઘડો ઢોળીએ તેણે કરીને ત્યાં પાણીનો ધરો ભરાય નહીં; કાં જે, આગલા દિવસનું જળ આગલે દિવસ સુકાઈ જાય ને પાછલા દિવસનું પાછલે દિવસ સુકાઈ જાય. અને જો આંગળી જેવી નાની જ પાણીની સેર્ય અખંડ વહેતી હોય તો મોટો પાણીનો ધરો ભરાઈ જાય. તેમ ખાતાં, પીતાં, હાલતાં, ચાલતાં તથા શુભ ક્રિયાને વિષે તથા અશુભ ક્રિયાને વિષે સર્વ કાળે ભગવાનમાં અખંડ વૃત્તિ રાખવી. પછી એવી રીતે ભગવાનમાં અખંડ વૃત્તિ રાખતાં રાખતાં એવી દૃઢ સ્થિતિ થાય છે.”

॥ ઇતિ વચનામૃતમ્ ॥ ૨૩ ॥

|| THE VACHANAMRUT ||

GADHADA I-23 : Emptying a Pot of Water; Remaining in an Elevated Spiritual State

On Posh sudi 5, Samvat 1876 [21 December 1819], Shriji Mahārāj was sitting on a large, decorated cot on the veranda outside the east-facing rooms of Dādā Khāchar's darbār in Gadhadā. He had tied a white feto around His head and was wearing a white angarkhu and a white survāl. He had also tied a deep orange shelu around His waist. At that time, paramhansas as well as devotees from various places had gathered before Him.

Out of compassion, Shriji Mahārāj then began to speak to the paramhansas, "The Vāsudev Māhātmya scripture is extremely dear to Me because it describes all of the methods of how devotees of God should worship Him."

Shriji Mahārāj then continued, "There are two types of devotees of God: One has a complete conviction of God, yet worships God identifying himself with the body. The other, however, believes his own self to be chaitanya, transcending the influences of the three states - waking, dream and deep sleep - and the three bodies - sthul, sukshma and kāran. This devotee worships God while beholding God's form within his own self. As a result, he sees his own self, which transcends the three states and the three bodies, as being extremely full of divine light. Within that light, he sees the form of God, just as it is in its incarnate form, as being extremely luminous. Such is the elevated spiritual state of the latter devotee.

"As long as one has not attained this elevated spiritual state, one is subject to obstacles, even if one is a devotee of God. Shivji, for example, did not behave in such an elevated spiritual state and was therefore enticed by the beauty of Mohini. Brahmā also did not behave in such a state and thus became infatuated on seeing Saraswati. Nāradji also did not behave in such an elevated spiritual state and consequently harbored a desire to marry. Moreover, because Indra, Chandra and others were not behaving in such a state, their reputations were also blemished due to their mistakes.

"Furthermore, if a person has not developed this elevated spiritual state, he will perceive worldly attributes even in God, even if he himself is a devotee of God. King

Parikshit, for example, was not such a devotee, and so he raised doubts about the divinity of Shri Krishna Bhagwān after hearing of the rās episode. On the other hand, because Shukji was such an elevated devotee, he had no doubts whatsoever. Such a devotee firmly realizes, 'If no flaws can affect me or bind me in any way, how can there possibly be any māyik flaws in God, by whose worship I have become like this?' Such a devotee firmly realizes this.

“When such a devotee of God focuses his vrutti on the form of God, that vrutti is divided into two. Of these, one vrutti focuses on the form of God, while the other focuses within the worshipper himself. The vrutti that is fixed on God’s form is applied lovingly, whereas the vrutti that is fixed on the worshipper himself is full of contemplation. This latter vrutti negates all other thoughts and desires - except those of worshipping God - that may arise in the worshipper. It also negates all of the flaws within the worshipper himself. In this manner, the vrutti of such a devotee constantly remains on God.

“A person who at times worships God with a concentrated mind and, at other times, indulges in worldly thoughts does not develop such an elevated spiritual state. Consider, for example, a pot that is filled with water and emptied somewhere. If another pot of water is subsequently emptied at the same place on the following day or the day after that, a pool of water will not collect there. Why? Because the water poured on the first day dries up on that very day, and the water poured on the second day also dries up on that same day. On the other hand, if a trickle of water were to flow continuously, a large pool of water would soon be formed. Therefore, while eating, drinking, walking, engaging in any activity whatsoever - whether it be pure or impure - in fact, at all times, one should constantly keep one’s vrutti on God. While maintaining one’s vrutti constantly on God in this manner, one attains that abiding elevated spiritual state.”

Vachanamrut II 23 II

